

Hållbar förvaltning av signalkräfta i Vättern

2013-11-28

Anton Halldén

Länsfiskekonsulent F län

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden
- En satsning på hållbart fiske -

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Mål med fiskeriförvaltning Vättern

- Att sköta om fiskbestånden och fisket så att det ger en god avkastning för alla intressenter.
- Långsiktigt hållbar förvaltning av miljön, fisken, fisket:
 - Ekologiskt
 - Ekonomiskt
 - Socialt
- Adaptiv förvaltning

Vem arbetar med fiskeriförvaltningen i Vättern?

HaV

- Nationellt ansvar för de stora sjöarna
- Författningar
- Beslut yrkesfiskelicens
- Överprövningar
- Yrkesfiskestatistik
- Beslut finansiering

SLU-Aqua

- Experter
- Uppföljning
- Beslutsunderlag
- Driver projekt, söker medel mm

Länsstyrelserna

- Regionalt ansvar
- F (samord), O, T och E-län
- Prövning fiskelagstiftning
- Yttrande licenser
- Fisketillsyn och information
- Söker finansiering, driver projekt, lite uppföljning, mm mm

Fiskerättsägarna

- Har ansvar på enskilt vatten

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Vem arbetar med fiskeriförvaltningen i Vättern?

HaV

- Nationellt ansvar för de stora sjöarna
- Författningar
- Beslut yrkesfi
- Överprövning
- Yrkesfiskesta
- Beslut finansi

SLU-Aqu

- Experter
- Uppföljning
- Beslutsunderlag
- Driver projekt, söker medel mm

Länsstyrelserna

- Regionalt ansvar

och E-län

gstiftning

nformation

g, driver projekt, lite

nm

ägarna

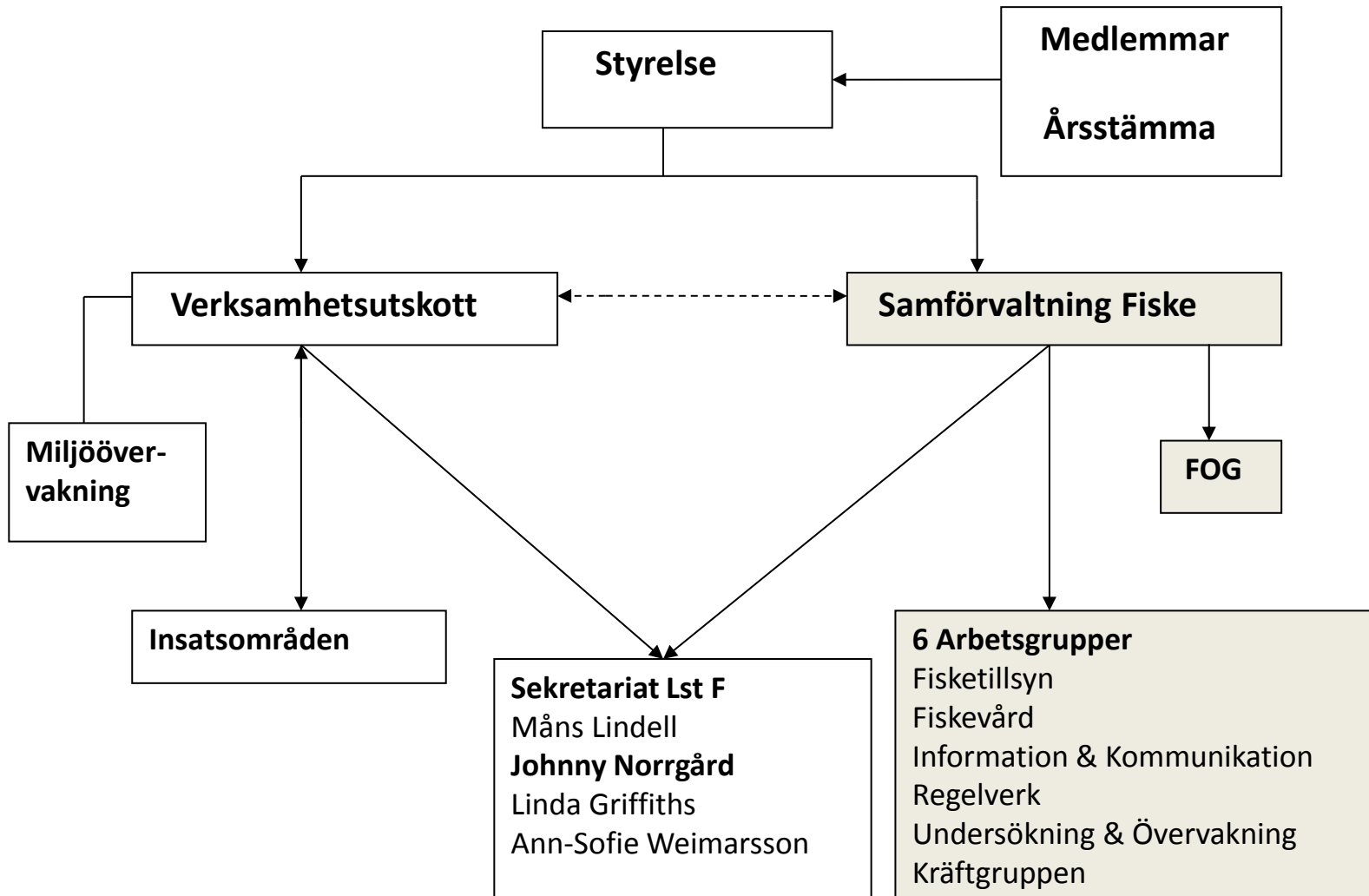
har ansvar på enskilt vatten

SAMFÖRVALTNING AV FISKET
Nu även brukarna med!

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Organisation Vätternvårdsförbundet

Vätternvårdsförbundet

Samförvaltning Fiske

Representanter från:

- SLU Akvatiska Resurser
- Länsstyrelserna
- Kommuner runt sjön
- Vätternvårdsförbundet
- Yrkesfiskarna
- Sportfiskarna
- Vätterns Fritids- och Fiskevårdsförbund
- Sveriges Fisketurism Företagare
- Fiskevattenägareförbundet

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Förvaltningens verktyg

- **Underlag för bedömning av beståndstatus**
 - Provfisken och övriga undersökningar (SLU + Lst)
 - Yrkes- och fritidsfiskestatistik (enkät)
 - Info genom tillsyn och andra kontakter
- **Underlag för bedömning av fisketrycket**
 - Yrkes- och fritidsfiskestatistik (enkät)
 - Info genom tillsyn och andra kontakter
- **Juridiska möjligheter**
 - Lagar, förordningar, författningar
 - Lämna förslag på ändring av de juridiska möjligheterna – SAMRÅD
- **Konkreta åtgärder**
 - Fiskevårdsåtgärder
- **Övriga förvaltningsverktyg**
 - Ekonomiskt stöd
 - Tillsyn och information

Signalkräftorna i Vättern

- Tidigare sparsamt med flodkräfta
- Första utsättning 1969 i Alsen = främmande art
- Effekterna i Vättern fortfarande oklara
- Ökade kraftigt under 1990- början 2000-talet
- Idag av stor betydelse för fisket

Signalkräftornas effekt i Vättern

Tänkbara effekter:

- Predation rom
 - Arter som leker på kräftbottnar (röding, sik, harr)
- Födokonkurrens fisk
 - Arter som äter samma som kräftor (botteninsekter, snäckor)
- Nedbetning vegetation
 - Hotade arter (kransalger mm)
 - Habitat för småfisk och andra smådjur
- Ny föda åt fisk
 - Många arter äter kräftor (abborre, lake m fl)

Signalkräftorna i Vättern

Dagens förvaltning:

Signalkräftan bedöms idag inte uppenbart påverka Vätterns bevarandestatus (Natura 2000) och/eller ekologiska status. Arten ska därmed förvaltas som den värdefulla resurs den är. Om nytt kunskapsunderlag tillkommer kan denna bedömning förändras varvid även förvaltningen måste ses över.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Vem får fiska kräftor i Vättern?

Enskilt vatten
(inom 300 m)

- Fiskerättsägaren bestämmer

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Enskilt och allmänt vatten

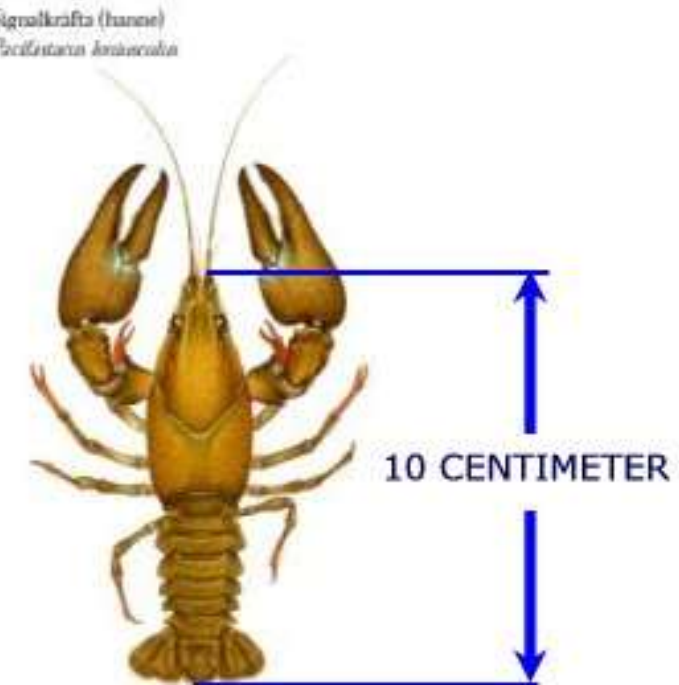
Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Vem får fiska kräftor i Vättern?

Enskilt vatten
(inom 300 m)

Allmänt vatten

- Fiskerättsägaren bestämmer
- Enligt lag i första hand till yrkesfiske
- Begränsat frifiske för allmänheten
- Möjlighet till turistfiskedispenser

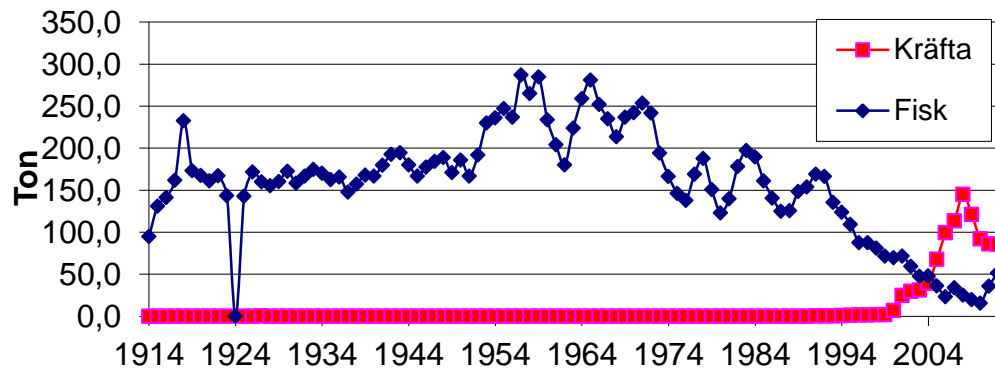
Kräftfiskeregler

- Rätt märkning
- Minimimått 10 cm
- Flyktöppningar
- Helger 2:a fred i aug – 2:a sönd i sept
- 6 burar

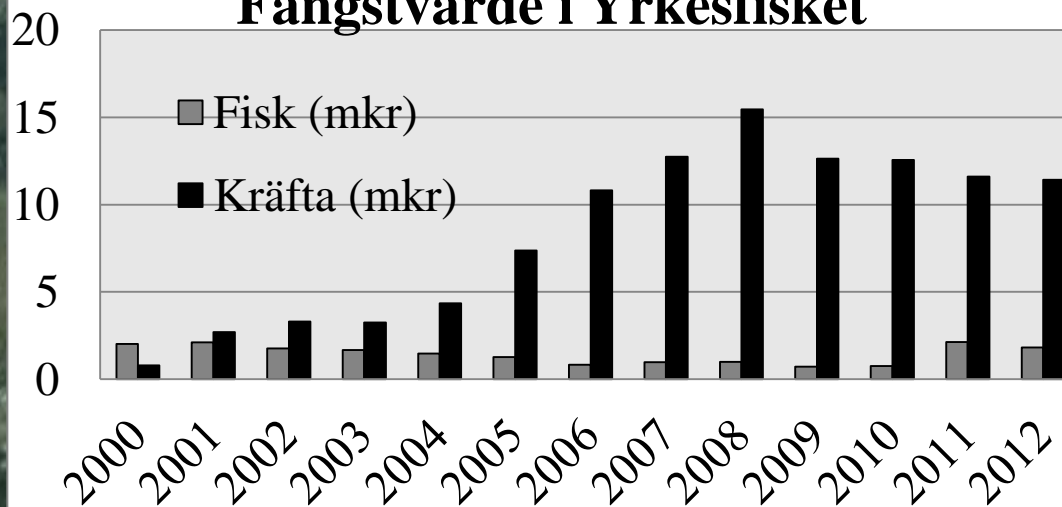
Fisket efter kräfta i Vättern

- 19 licensierade yrkesfiskare, alla beroende av kräftfisket

Yrkesmässig fångst fisk och signalkräfta
i Vättern 1914 - 2013

Fångstvärde i Yrkesfisket

Fisket efter kräfta i Vättern

- Fritidsfiskets fångster (med kräftmjärde):
 - 25,8 ton 2010 (snitt 1,4 kräftor/bur på enskilt, 5,6 kräftor/bur på allmänt vatten)
 - 9,1 ton 2003 (snitt 5,2 kräftor/bur på enskilt, 7,9 kräftor/bur på allmänt vatten)
 - 7,9 ton 2000 (snitt 2,5 kräftor/bur på enskilt, 4,0 kräftor/bur på allmänt vatten)
- Fritidsfisket bedöms stå för ca 20% av uttaget av kräftor

Fisketillsyn Vättern

Kräftfisket i Vättern – inte helt problemfritt...

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Fisketillsyn Vättern

Kräftfisket i Vättern – inte helt problemfritt...

Expressen - Windows Internet Explorer provided by Länsstyrelsen

http://www.expressen.se/nyheter/1.1261917/kampen-om-det-svarta-guldet?stand=&no-brust=&viewstyle=print

Arkiv Redigera Visa Favoriter Verktyg Hjälp

Expressen

EXPRESSEN En utskrift från Expressens nätupplaga, Expressen.se

Kampen om det svarta guldet

BRANDSTORP. Plötsligt har den fridfulla idyllen förvandlats till "Vilda Vättern". Orsak: kräftorna, värda miljoner på den svarta marknaden. Tjuvfiske i stor skala, storder, svarthandel och rena hot om våld.

- Jag vågar inte göra kontroller på de värsta ställena på kvällarna - jag är inte villig att riskera mitt liv, säger länsstyrelsens "kräftpolis" Michael Bergström, 52.

Fiskaren Anders Carlen, 40, är så trött att han nästan talar med gøktan i halsen. Han och hustrun Maria, 32, lever av fisket i Vättern, har en dyrtid utrustning och flera anställda. Sammanlagt har han 1 400 burar som han vittjar med jämna intervaller.

- Det är under några månader som vi ska dra in lönen för hela året, säger Anders Carlen när vi är ute på hans fiskebåt för att kolla ett 30-tal av hans burar.
- Närsmannan slog en av kräftorna till och vittjade hans burar, stal hela fångsten och förstörde hans redskap.
- Jag får påhälsning hela tiden av tjuvar som kommer med båt och vittjar mina kräftburar. När åtmanheten börjar sitt kräftfiske - så börjar också jävelskapet, säger Anders Carlen.

Tjänar stora pengar svart

[IMAGE ID=2] De som bor vid Vättern har rött att fånga kräftor till husbehov. Men levande kräftor betingar ett värde av cirka 100 kronor per kilo och lockar människor som - genom olagligt rovfiske - kan tjäna upp till 60 000 kronor om ett nät, mald.

Tjuvfiske av kräftor i Vättern

Kräftfisket i Vättern blir allt mer laglöst. Foto: Daniel Nilsson/SCANPIX

Trots att kräftfiskepremiären inte är förrän i Augusti, så fiskas det kräftor året om i Vättern, framför allt av ett tjugotal yrkesfiskare, men även tjuvfiskare har hittat till vättern.

Att det är kräftfiskepremiär andra onsdagen i augusti är snart ett minne blott, eftersom det numera fiskas året om. Men det blir allt mer laglöst när det kommer till kräftfisket i Vättern, med allt ifrån bråk om de bästa fiskeplatserna, till stöld av redskap och ökat tjuvfiske. Michael Bergström, som är fisketillsynsman på länsstyrelsen berättar för Jönköpingsnytt att det finns pengar att hämta på Vätterns botten eftersom dom tjuvfiskade kräftornas säljs på den svarta marknaden.

En konsekvens för sommarens årliga kräftfiskare är att de får räkna med en hårdare fisketillsyn.

Fisketillsyn Vättern

Kräftfisket i Vättern – inte helt problemfritt...

Stora problem med

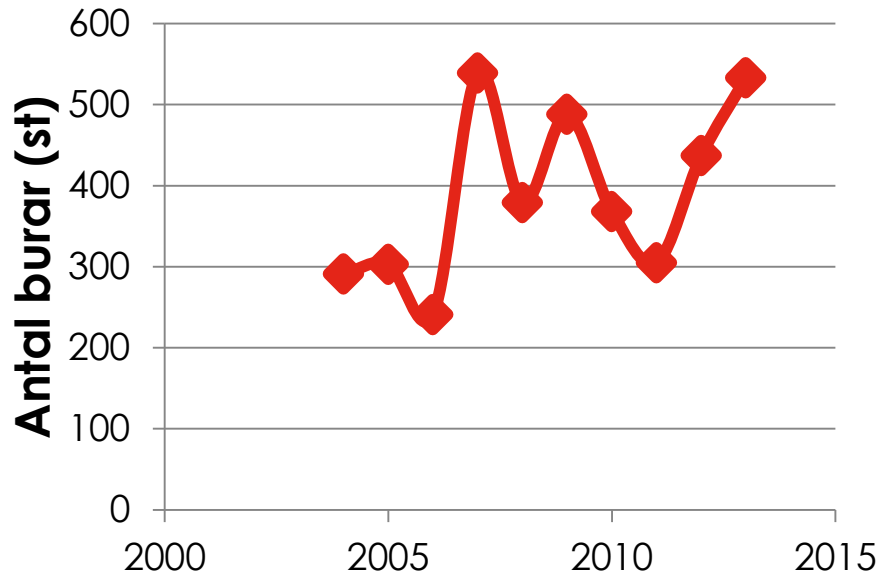
- Regelöverträdelser
- Stöder av redskap
- Tjuvvittjning (stöld av fångst)

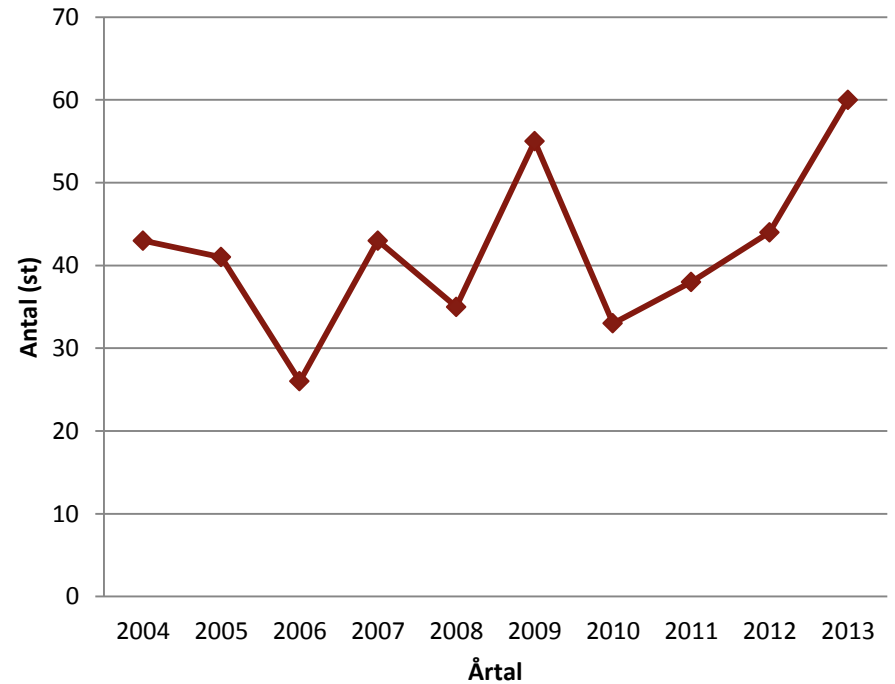
Fisketillsyn Vättern

Verksamhet

Beslagtagna burar

Polisanmälningar

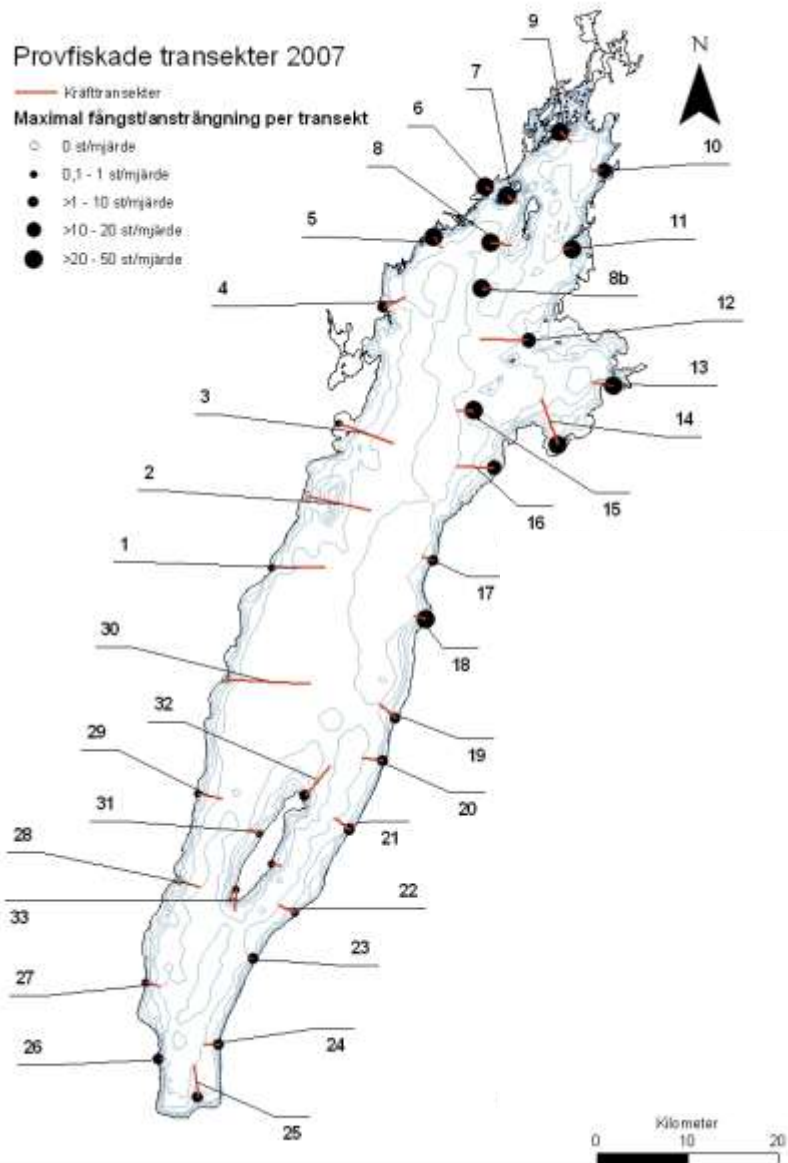
Fisketillsyn Vättern

Verksamhet

- En mycket viktig del av fiskevården
- Mycket information
- Mycket bra samverkan mellan Länsstyrelserna och polisen
- Goda resultat, de flesta sköter sig
- Idag störst problem med planerat större tjuvfiske och stölder

Vätterns kräftbestånd

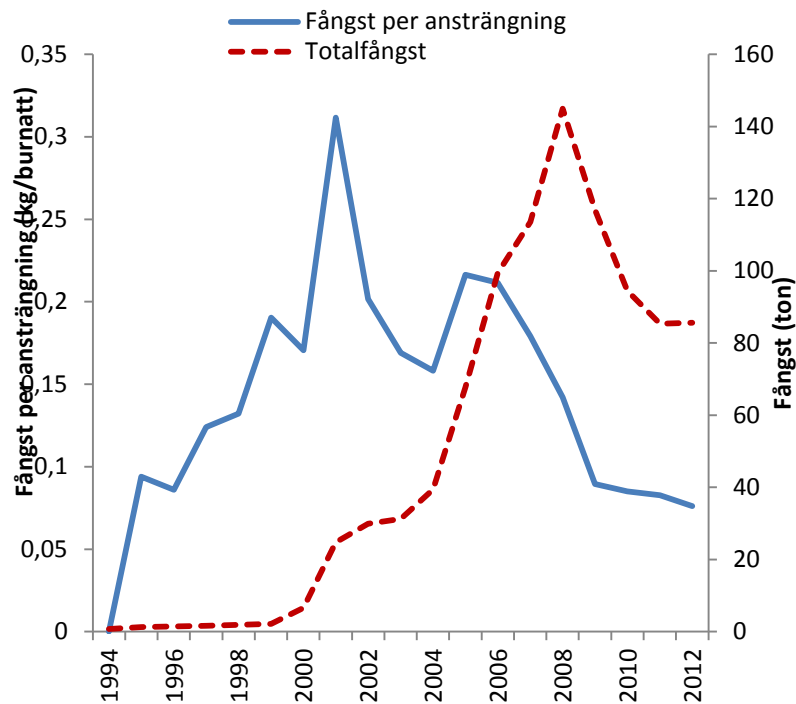
- 20 – 30 % av sjöns yta
- Starkast bestånd i Nord-ost
- Bäst 6-10 m, fiskbart till 25 m, förekomst till 100 m
- Flera indikationer om påverkan från fisket

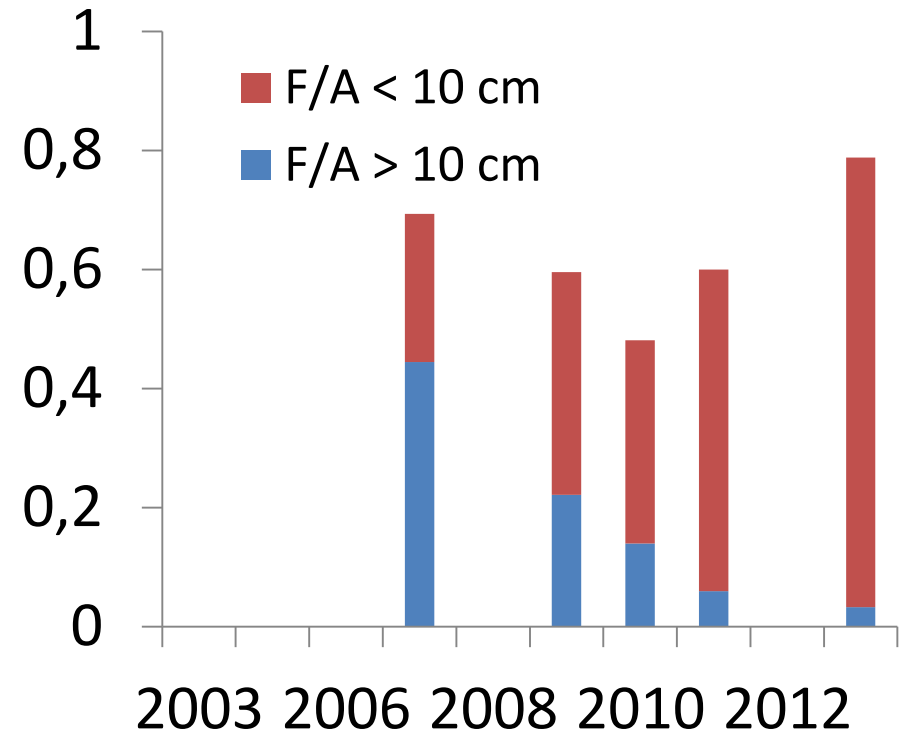
- Minskade fångster på flera områden i Vättern under senare år.

Fångsten/ansträngning sjunker

Yrkesfiskets fångster

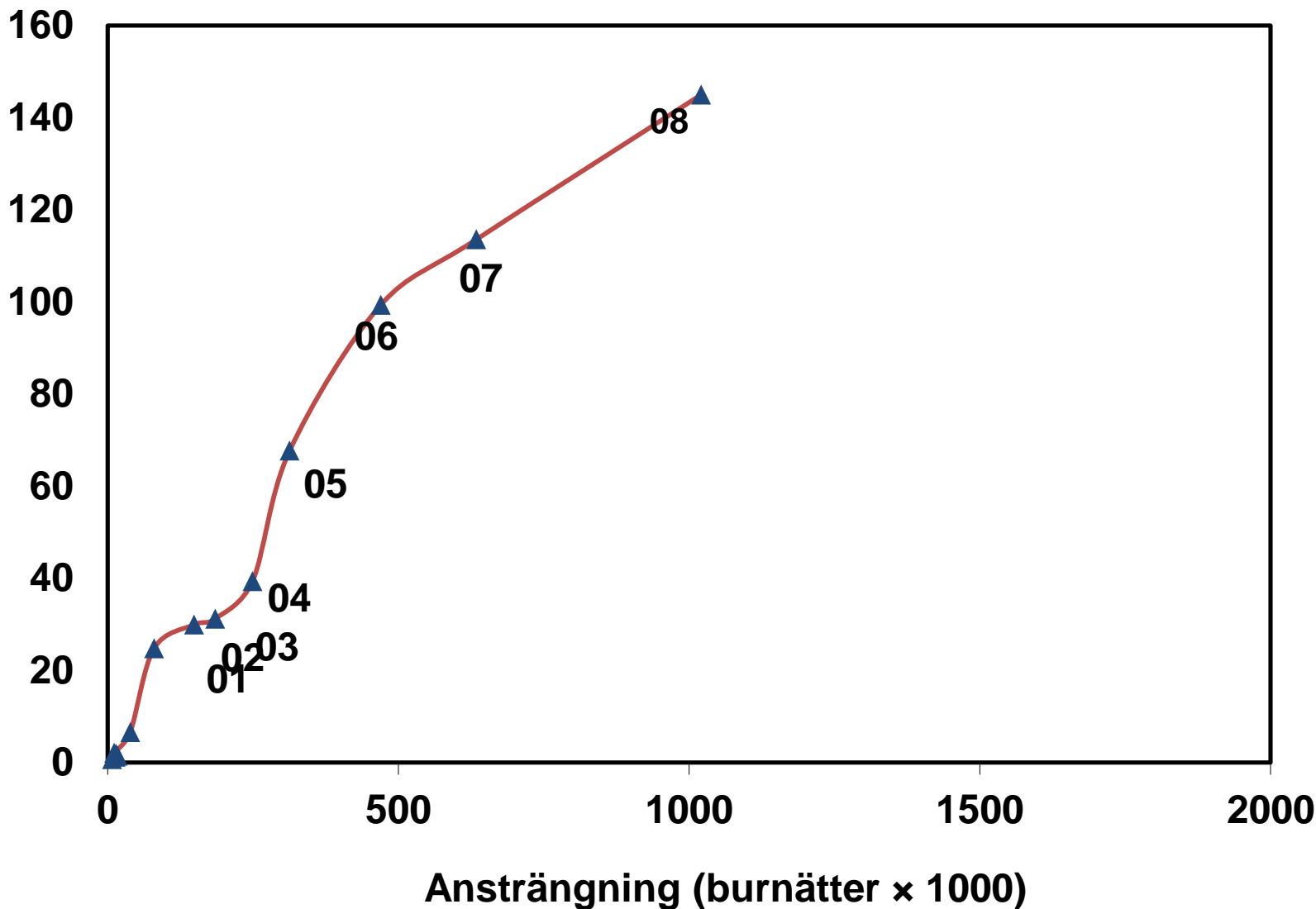

Färre stora kräftor

Produktionsmodeller, Vättern

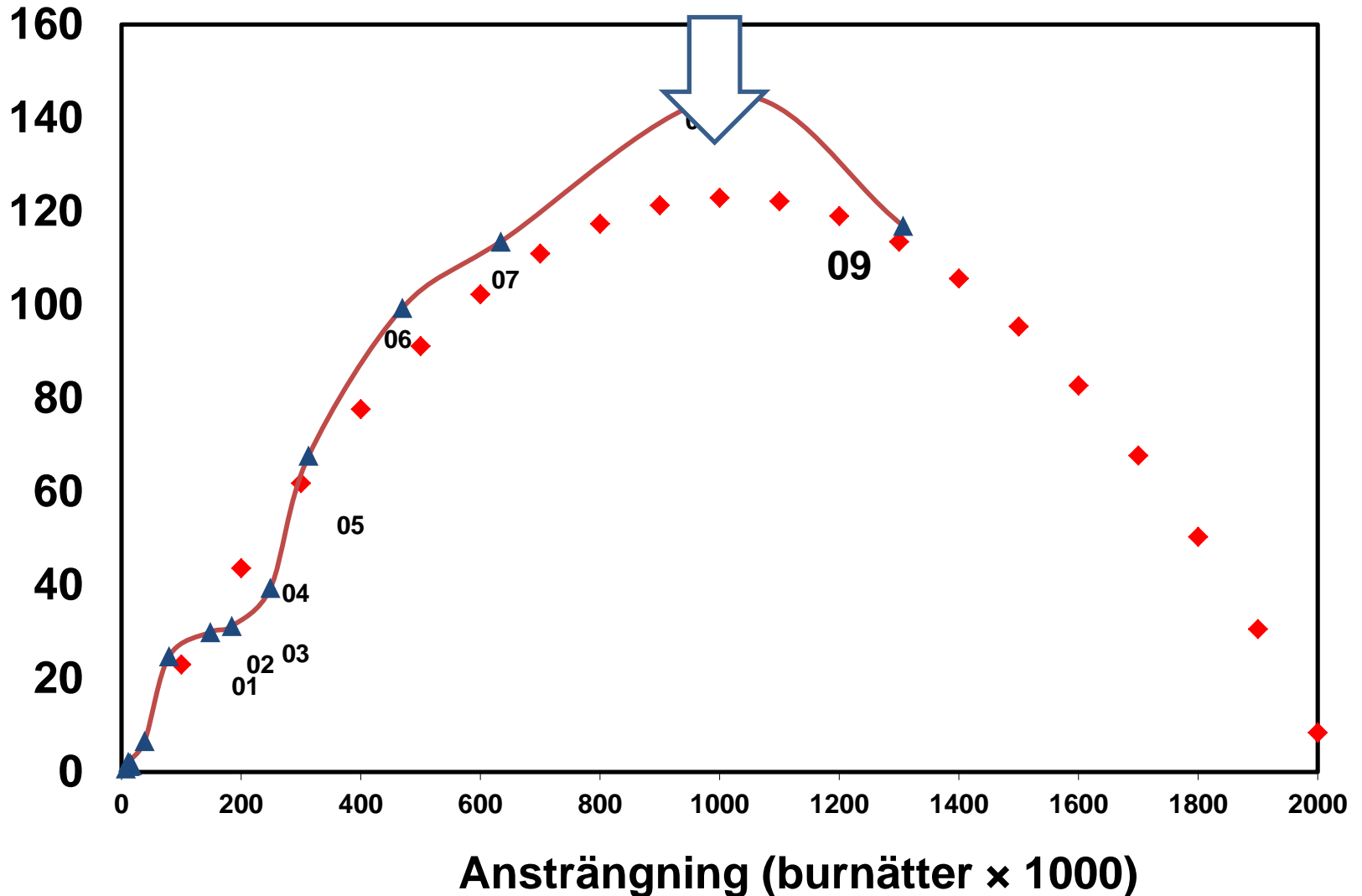
Fångst (ton)

1. Produktionsmodeller, Vättern

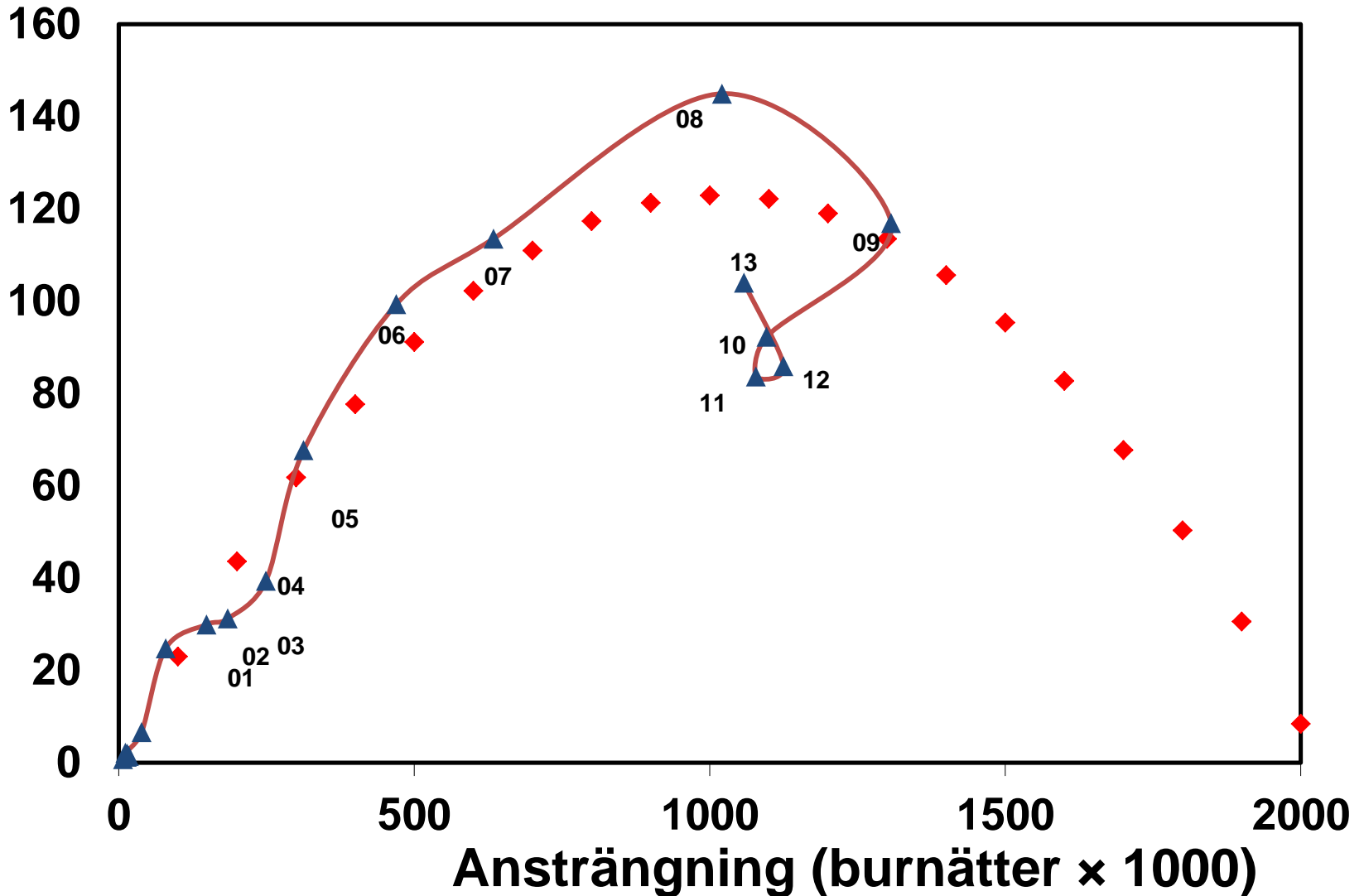
Fångst (ton)

MSY

1. Produktionsmodeller, Vättern

Fångst (ton)

Projektet: Förvaltning signalkräfta Vättern

- Pågår 2013 – 2014 genom Vätternvårdsförbundet
- Målet: Enas om hur vi går vidare med förvaltningen av kräftorna i Vättern
- Hållbart fiske är ledordet!

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden
- En satsning på hållbart fiske -

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

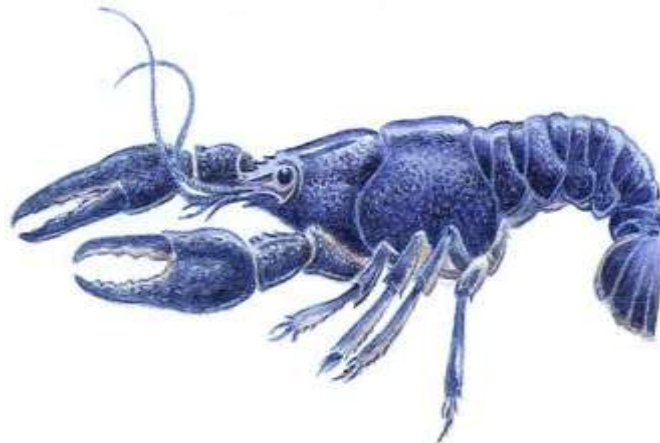
Projektet: Förvaltning signalkräfta Vättern

Arbetsätt

- 2 workshops med olika brukargrupperna för kräftfisket.
- Enskilda intervjuer brukare och myndighetspersoner.
- Möjlighet för alla att ge sin syn på kräftfisket i sjön och ge förslag för framtida förvaltning.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden
- En satsning på hållbart fiske -

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Projektet: Förvaltning signalkräfta Vättern

Resultat

- Enighet kring att **FISKETRYCKET ÄR FÖR HÅRT**
- Mål att genom **minskat fiske öka fångsterna**
- Förslag på **justering av regelverket** framtaget och diskuteras nu

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden
- En satsning på hållbart fiske -

Länstyrelsen
i Jönköpings län

Förslag som arbetats fram

	Förslag
→	1 A: De två första helgerna stryks
→	1 B: De fem helgerna flyttas 2 veckor framåt
→	1 C: De två första helgerna stryks & resterande 3 helger förlängs
	2: Förbud för allmänheten att vittja burar kl: 21-05
→	3: Fångstbegränsning för allmänheten, max 60 kräftor/pers
→	4 A: Begränsa fiskesäsongen: 1 juli – 15 okt på enskilt & allmänt vatten
→	4 B: Begränsa fiskesäsongen: 1 juli – 15 okt på allmänt vatten
→	4 C: Begränsa fiskesäsongen: 15 juli – 30 okt på allmänt vatten
	5: Begränsning yrkesfiskets ansträngning max 1000 burar/fiskare
→	6: Fiskeavgift för fritidsfiske samt obligatorisk fångstrapportering
	7: Krav på tillstånd och fångstrapportering för allmänheten
	8: Tillåta allmänhetens kräftfiske även i Väneren och Hjälmarens
	9: Fångstkot för yrkesfisket
	10: Olika förvaltningar i olika områden
→	11: Saluförbud för fritidsfisket på allmänt vatten för signalkräfta
→	12: Ta bort minimimåttet för signalkräfta i Vätterns tillflöden

Prioriteringsgrunder

- Acceptans
- Effekter på brukargruppernas verksamhet
- Möjlighet att utöva tillsyn
- Effekter på kräftbeståndet

Mål att hitta förslag med liten negativ effekt för de olika brukargrupperna men stor positiv effekt på kräftbeståndet!

Tack för mig!

Länsstyrelsen
i Jönköpings län